

Interjú dr. Szent-Gály Kálmánnal 2007-ből

(† Keszthely, 2013. február 21.)

- Mióta tanít Tanár Úr a gimnáziumban?

1963-ban végeztem a Szegedi Tudományegyetem biológia-földrajz szakán, és az év szeptember 1-jétől egyetlen és utolsó munkahelyem a gimnázium. Nagyon hosszú az itt eltöltött idő. 2002-ben lettem nyugdíjas, de azóta is tanítok az esti tagozaton. Jelenleg három osztályban földrajzot oktatok, valamint a 12. osztályban mint osztályfőnök érettségiztetek. Amikor idekerültem, jubileumi jutalmat vett át egy kolléga 25 éves tanári pályája elismeréseként, ami nekem akkor hihetetlenül hosszú időnek tűnt - hiszen akkor még csak 23 éves voltam -, azonban én már jóval hosszabb ideje dolgozom a gimnáziumban. Néhány éve helyettesítettem egy 9. évfolyamban tanító kollégát, és a diákok megkérdezték, hány éve végzem ezt a munkát. Eleinte le akartam tagadni egy-két évet, de végül bevallottam, hogy már 40 éve. A gyerekek meglepődtek, és kínos, döbrent csend keletkezett. Egyszer csak az egyik gyerek elkezdett tapsolni, majd az egész osztály bekapcsolódott tapsviharba. Ez jobban esett, mint bármilyen állami kitüntetés.

- Milyen emlékei vannak az első tanítási napról?

Az első emlékem 1963. szeptember elsejéhez fűződik. Az órarendet készítő kolléga egymás után öt órát írt ki nekem az első napra, és rögtön egy 12.-es osztályban kezdtem.

Délután felmentem a tanáriba, és az egyik kolléga javasolta, menjünk ki a vízisporttelepre. A nap végén meglátogatott a nagybátyám, mosolyogva így szólt: „Látom, már beilleszkedtél”.

- Milyen emlékeket őriz feleltetésekről, érettségikről?

Az egyik első osztályban kihívtam felelni egy lányt biológiából. Kértem, mondjon egy keresztes virágot. Erre ezt válaszolta: „Például a toka.” Gondolkoztam, hogy létezik-e egyáltalán ilyen virág, ezért megkértem, hogy ismétlje meg a válaszját. Észrevettem, hogy hátulról érkezik a segítség, és ekkor értettem meg, hogy a felelő tormát akart mondani a toka helyett.

Az is emlékezetes számomra, amikor érettségi előtt két héttel kiderült, hogy egy ápolónő biológiából szeretne érettségizni. Elhatározásáról nem lehetett lebeszélni, de szerencsére jól szerepelt a vizsgán. Este fél hétkor végeztünk a munkával, utána jött a szórakozás. Kollégáimmal átmentünk a szemközti Hungária étterembe a ballagási bankettre. Nagyon jól éreztük magunkat, de sajnos még hajnalhasadás előtt haza kellett mennünk, nehogy a nappali tagozatos diákok iskolába menet észrevegyenek minket.

- Milyen volt iskolánk felszereltsége a 60-as, 70-es években?

A maihoz képest meglehetősen szegényes volt a berendezés. A gyerekek jó nagy résekkel ékeskedő padokban ültek, amelyek a puskák elrejtésére kiválóan alkalmasak voltak. A tanári asztal dobogón állt, amely alatt sokszor patkányok és egerek is megfordultak. Szerencsére a rekonstrukció után a diákok sokkal kellemesebb környezetben tanulhatnak.

- Milyenek voltak az akkori diákok?

A tanulók sokkal inkább az iskolára hagyatkoztak az ismeretszerzésben, mint manapság, hiszen ma már kinyílt a világ az internettel és az iskola által szervezett külföldi utazásokkal. 30 évvel ezelőtt egy földrajztanárnak úgy kellett beszélnie a tengerről, hogy ő maga még sohasem látta.

- Milyen szórakozási lehetőségeket kínált akkoriban az iskola ?

Nyáron a gyerekek kéthetes építőtáborokban vehettek részt távoli országrészekben. Gyakran kirándultunk a tanulókkal a Keszthely környéki hegyekbe főzőversenyek és túraversenyek keretében. A diákigazgató-választás minden évben felforgatta az iskolát, a 12. osztályos tanulók mindig kitaláltak valamilyen szórakoztató programot, ám bár néha előfordult egy-egy balesetveszélyes és nem iskolába illő ötlet is. Például az egyik osztály kitalálta, hogy pálmaligetnek rendezze be az osztálytermüket. Több mázsa homokot hordtak fel a lépcsőkön, papírpálmákat hajtogattak, magukat pedig fekete cipőpasztával kenték be. A baj csak az volt, hogy később senki sem akarta visszahordani a homokot. Volt olyan is, hogy 12.-es diákok tojásokat dobáltak az iskola előtt álló társaiknak. A ma is nagy eseménynek számító Helikon régebben teljesen más körülmények között került megrendezésre. A diákok nem szállodákban, hanem tornatermekben voltak elszállásolva, és szalmával kitömött hálósákokon aludtak. Ezenkívül szombaton az osztályok klubdelutánokat szerveztek. A gyerekek által előadott kultúrprogram után a tanárok szeretettel figyelték a bátortalanul táncoló ifjúságot.

- Hogyan öltözködött az akkori diákság?

A tanulóknak kék köpenyt kellett hordaniuk, ami a felesleges divatozás elkerülésére szolgált. Ám a miniszoknya megjelenésével a köpeny is kezdett rövidülni, azonban a diákság még így sem szerette ezt a kötelező viseletet. A 90-es évek közeledtével a diákok egységesen megszavazták, hogy többé ne kelljen köpenyt hordaniuk. Az ékszerviseléssel kapcsolatban a 70-es években bekerült a házirendbe, hogy 1 cm-nél nagyobb fülbevalót tilos hordani. A 80-as években a lányok elkezdtek festeni magukat. Később a fiúk túl hosszú, majd később túl rövid, - majdnem kopasz - hajviselete jelentett problémát. Volt olyan osztályfőnök is, aki személyesen vágta a diákok haját, de szerencsére a divatok jönnek-mennek, illetve egy idő után megszokja őket az ember.

- Hosszú pedagógiai pályafutása során mi volt a legkedvesebb emléke?

Együtt lenni az ifjúsággal, átadni nekik a tudást, szeretni őket, mert a szeretet mindig visszasugárzik, és ez jó dolog.

- Tartja-e a kapcsolatot hajdani tanítványaival?

Több egykori tanítványommal együtt dolgozom, valamint érettségi találkozókra és az öregdiákok rendezvényein is találkozom velük. Örömmel tölt el, hogy az évente megrendezésre kerülő összejöveteleken megjelenők fele tanítványom volt.

- Mivel tölti szabadidejét?

Szeretek túrázni, utazni. A Zala Megyei Földrajzi Társaság gyakran szervez utazásokat: két hete Toscanába jutottam el, ősszel Csehországba megyünk. Néhány kollégámmal távolabbi helyekre - Afrika számos országába, a Közel-Keletre - is elrepültünk. Ezenkívül szeretek fotózni, hegedülni, valamint az unokáimmal lenni.

Aranyosi Zsófia és Rozs Ágnes, a gimnázium volt tanulói

(2009-C)

Megjelent a Vajda János Gimnázium 235. évfordulójára kiadott évkönyvben (2007)

37-39. oldal